

UCHWAŁA NR XXX/201/21
RADY MIEJSKIEJ W KNYSZYNI

z dnia 17 grudnia 2021 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych Gminy Knyszyn na 2022 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 ze zm.) w związku z art. 4 1 ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz 1119) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2022 rok stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Knyszyna.

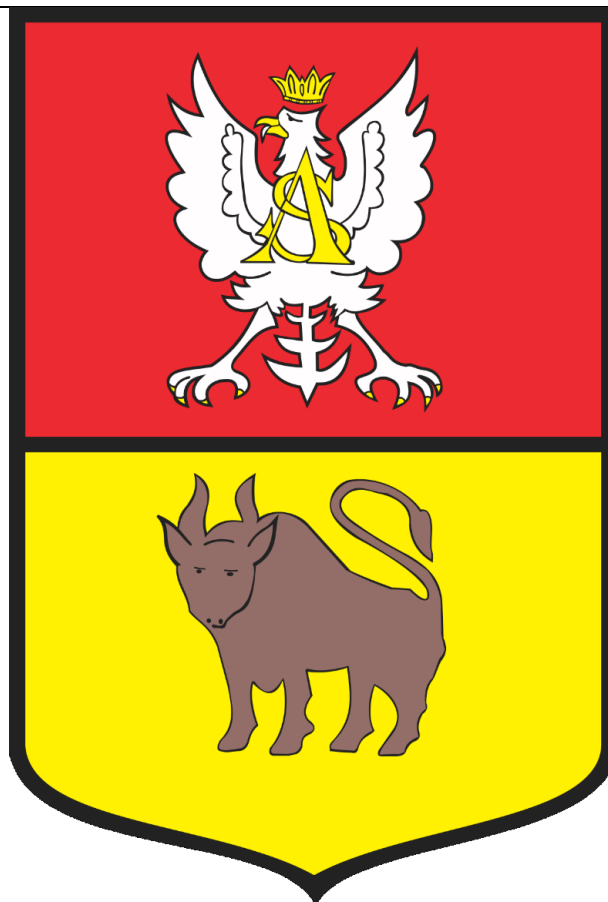
§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej

Jerzy Bielski

Załącznik nr 1
do uchwały nr XXX/201/21
Rady Miejskiej w Knyszynie
z dnia 17 grudnia 2021 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
GMINY KNYSZYN NA 2022 ROK**

Spis treści

Postanowienia ogólne.....	3
Wprowadzenie.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.....	8
Główne wyniki diagnozy zagrożeń społecznych.....	9
Problem alkoholizmu w świadomości dorosłych mieszkańców gminy Knyszyn	9
Uczniowie wobec problemów związanych z substancjami psychoaktywnymi	11
Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności interwencyjnej i profilaktycznej:.....	14
Cele i zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2022 rok.....	19
Harmonogram realizacji zadań.....	25
Przewidziane efekty	25
Odbiorcy programu	25
Instytucje oraz osoby fizyczne współpracujące oraz wspierające prace Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Knyszynie	25
Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Knyszynie.....	26
Zasady finansowania programu.....	26
Monitoring i wdrażanie programu.....	26
Spis tabel	28
Spis wykresów.....	28
Bibliografia.....	28
Spis publikacji	28
Źródła internetowe	28

Postanowienia ogólne

Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych, tj.: zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przemoc w rodzinie, przestępczość, wypadki drogowe, ubóstwo i bezrobocie. Dlatego organy jednostek samorządu terytorialnego są zobowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy, o których mowa w art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: U. z 2021 r. poz. 1119).

Do kluczowych zadań należy zaliczyć:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Budowanie spójnej strategii przeciwdziałania problemom uzależnień w Gminie opiera się na systemowości i konsekwentnym wdrażaniu działań profilaktycznych i terapeutycznych we współpracy z różnymi jednostkami prowadzącymi działania w tym zakresie tj. Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, placówek oświatowych z terenu gminy, organizacji pozarządowych, Policji oraz innych podmiotów realizujących zadania określone w Programie.

Celem strategicznym Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który jest kontynuacją zadań realizowanych w latach ubiegłych, jest - jak co roku - **tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych** zmierzających do:

- zapobiegania powstawaniu nowych problemów wynikających z uzależnień na terenie gminy;
- ograniczenia używania alkoholu, substancji psychoaktywnych przez osoby niepełnoletnie poprzez realizację programów profilaktycznych oraz promocję zdrowia;
- doskonalenia metod i zwiększania zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami;
- udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, w związku z nadużywaniem alkoholu przez członków rodziny;
- poszerzenia umiejętności rodziców, w zakresie ich kompetencji wychowawczych w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci;
- pogłębienia wiedzy uczniów szkół znajdujących się na terenie gminy z zakresu problematyki uzależnień i zachowań ryzykownych;

- pogłębienia wiedzy społeczności lokalnej ukierunkowanej na problem związany z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz zachowań ryzykownych;
- promocji zdrowego i aktywnego stylu życia.

Realizacja zadań, o których mowa powyżej jest prowadzona w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, uchwalanego corocznie przez Radę Gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Program stanowi kontynuację oraz uzupełnienie wielu działań zainicjowanych w latach poprzednich, których celem jest realizowanie zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, integracją i reintegracją społeczną osób współzależnych i uzależnionych

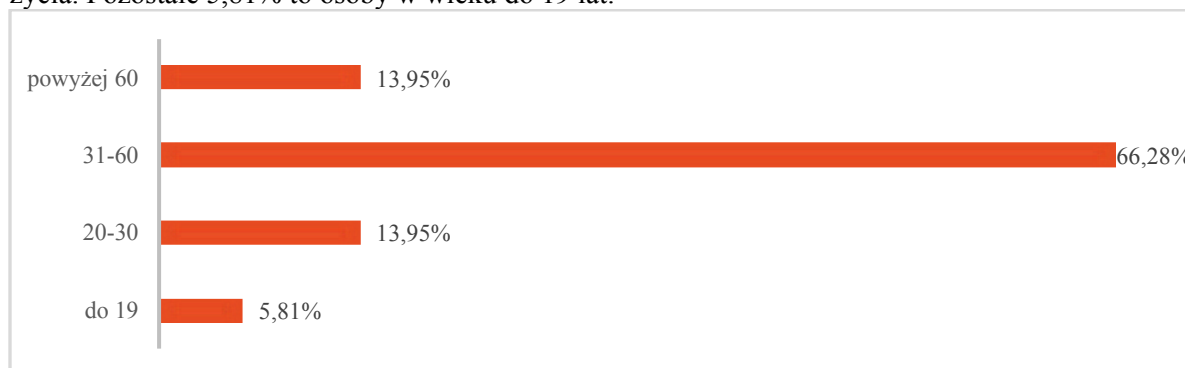
Podstawy prawne programu:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: U. z 2021 r. poz. 1119);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (tekst jednolity: Dz.U. 2021 poz. 642);
- Ustawa z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 1956);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, 2369, z 2021 r. poz. 794, 803, 1981);
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. 2021 poz. 1372).

Program został opracowany w oparciu o dane zawarte w Diagnozie Zagrożeń Społecznych przeprowadzonej w roku 2021.

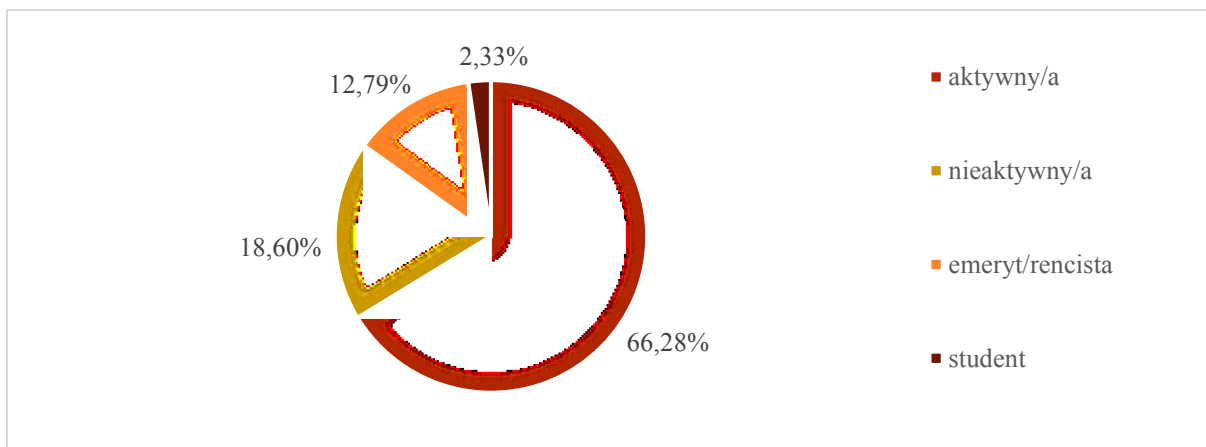
Dla określenia postaw mieszkańców wobec potencjalnych problemów społecznych badania ankietowe przeprowadzono w grupach respondentów zróżnicowanych pod względem zmiennych takich jak płeć, wiek, wykształcenie. W badaniu wzięło udział 172 mieszkańców z terenu gminy Knyszyn (w tym: 122 kobiety oraz 50 mężczyzn), 31 rodziców, 32 nauczycieli, 10 sprzedawców napojów alkoholowych z terenu gminy oraz 56 uczniów szkół podstawowych (w tym: 31 uczniów klas piątych i szóstych oraz 25 uczniów klas siódmych i ósmych).

Najliczniej reprezentowanym przedziałem wiekowym wśród badanych dorosłych mieszkańców był przedział 31-60 lat, stanowiący 66,28% ogólnej próby badawczej. Kolejno 13,95% ankietowanych stanowiły osoby w przedziale 20-30 lat i tyle samo stanowiły osoby powyżej 60 roku życia. Pozostałe 5,81% to osoby w wieku do 19 lat.

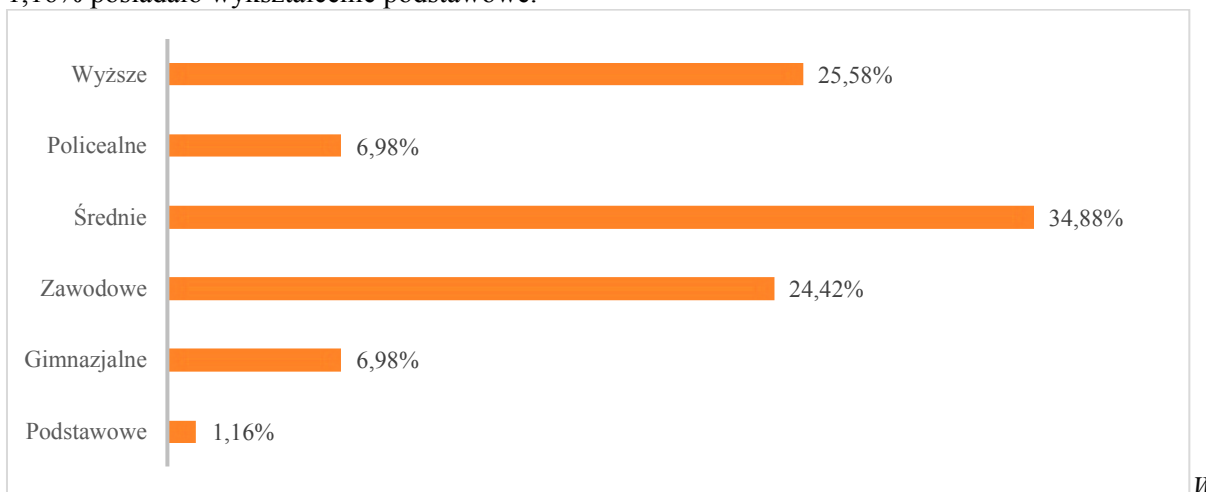
Wykres 1. Struktura próby badawczej ze względu na wiek

Wśród ankietowanych będących w wieku produkcyjnym, 66,28% stanowiły osoby aktywne zawodowo. 18,60% pozostawało bez zatrudnienia. 12,79% to emeryci lub renciści, a pozostałe 2,33% posiadało status studenta.

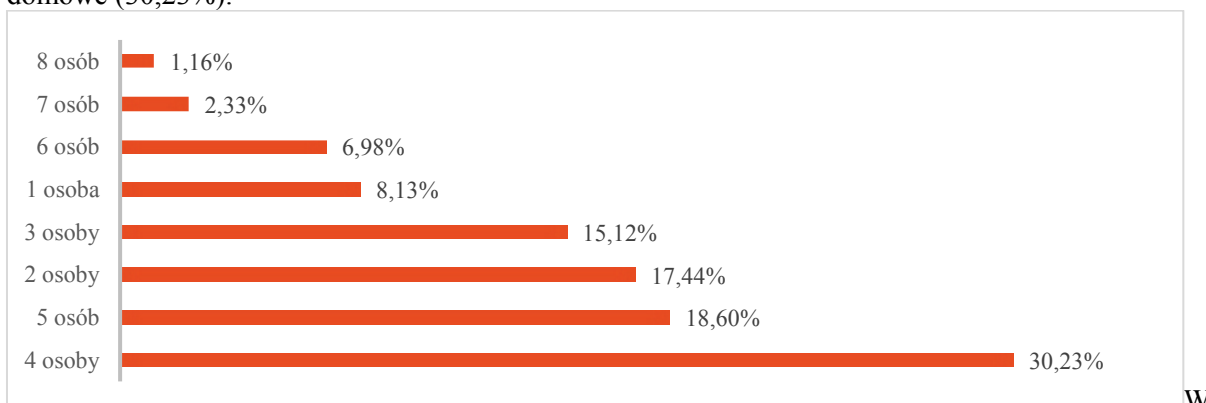
Wykres 2. Struktura próby badawczej ze względu na aktywność zawodową

Z kolei, różnicując próbę badawczą według poziomu wykształcenia okazało się, że najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem średnim (34,88%). Kolejno 25,58% ankietowanych posiadało wykształcenie wyższe, a 24,42% posiadało wykształcenie zawodowe. 6,98% potwierdziło ukończenie szkoły policealnej i tyle samo ukończyło szkołę gimnazjalną. Pozostałe 1,16% posiadało wykształcenie podstawowe.

Wykres 3. Struktura próby badawczej z podziałem na wykształcenie

Ponadto próba badawcza została scharakteryzowana ze względu na wielkość gospodarstwa domowego. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby reprezentujące czterosobowe gospodarstwa domowe (30,23%).

Wykres 4. Liczba osób w gospodarstwie domowym

WPROWADZENIE

Ponad 80 proc. Polaków pije alkohol w sposób umiarkowany, bez istotnego ryzyka szkód zdrowotnych. Pod tym względem zaszły w naszym kraju ogromne zmiany na przestrzeni ostatnich trzydziestu kilku lat. Pod koniec lat 70-tych Polacy należeli do najbardziej rozpiętych narodów świata, a 5 milionów osób upijało się regularnie kilka razy w tygodniu. Pozytywna ewolucja, która nastąpiła w strukturze i kulturze konsumpcji alkoholu w Polsce wynika bezpośrednio z realizacji polityki alkoholowej państwa nakreślonej w Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Obecna struktura spożycia alkoholu w Polsce kształtuje się w sposób następujący: piwo 55-56 proc., napoje spirytusowe 36 proc., wino 8-9 proc., zaś pod względem całkowitej wielkości konsumpcji alkoholu Polska jest na 17 miejscu w Europie.¹

Waga problemów wynikających z nadmiernego i nieprawidłowego spożywania alkoholu w Polsce jest znacząca, zarówno w kontekście skutków zdrowotnych, jak i społecznych. Konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych, tj.: zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. Dlatego działania w zakresie zapobiegania problemom alkoholowym i rozwiązywania ich powinny być przedmiotem szczególnej troski ze strony organów administracji rządowej i samorządowej.

Konkretna liczba osób uzależnionych od alkoholu jest trudna do ustalenia. Posługując się danymi szacunkowymi Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych można natomiast określić przybliżoną liczbę osób wśród danej populacji, u których mogą występować różne kategorie problemów alkoholowych.²

¹ Opracowanie zbiorcze pod red. prof. A. M. Fala, *Alkohol w Polsce, kontekst społeczny i legislacyjny*, Warszawa 2020

² <http://www.parpa.pl/index.php/33-analizy-badania-raporty>

Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych (dane szacunkowe)	Polska 38,6 mln	Gmina Knyszyn 4 713 mieszkańców
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 94 osoby
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 189 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 189 osób
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	ok. 236 – 330 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	ok. 63 osoby dorosłe oraz 126 dzieci

Tabela 1. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych (dane szacunkowe)

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Na terenie gminy Knyszyn określono następującą liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży wynosi 70, w tym:

- 30 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo
- 20 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa)
- 20 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18% zawartości alkoholu.

Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wynosi 26, w tym:

- 10 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo
- 8 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa)
- 8 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18% zawartości alkoholu.

Liczba mieszkańców przypadających na jedno zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych – 49,09 (Dane GUS: 4 713 : 96)³.

³ <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/kategoria/2630>

Główne wyniki diagnozy zagrożeń społecznych

Problem alkoholizmu w świadomości dorosłych mieszkańców gminy Knyszyn

A. Zjawisko alkoholizmu w środowisku lokalnym:

- Przyjętą miarą ważności różnych problemów społecznych była średnia uzyskana w wyniku odpowiedzi respondentów, gdzie waga punktowa wynosiła odpowiednio od 5 przy problemie uważanym za „bardzo istotny” do 1 przy „nieistotnym”. Problem nadużywania napojów alkoholowych został oceniony najwyżej w hierarchii problemów, uzyskując wagę punktową 3,84.
- W opinii 44,19% ankietowanych mieszkańców alkoholizm jest istotnym problemem społecznym w ich środowisku lokalnym.
- 55,81% badanych mieszkańców jest zdania, że osoby spożywające alkohol na terenie gminy stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa społeczności lokalnej.
- 61,63% ankietowanych mieszkańców twierdzi, że zna osoby, które nadużywają alkoholu.
- 41,86% badanych mieszkańców jest zdania, że spożywanie alkoholu w miejscach publicznych jest podobne na przestrzeni trwania pandemii.
- Zdaniem 37,21% respondentów widok osób awanturujących się pod wpływem alkoholu oraz przypadki rozstrzygania spraw przez alkohol są również podobne biorąc pod uwagę czas trwania pandemii.
- 53,49% ankietowanych mieszkańców stwierdza, że ogólne spożycie alkoholu przez osoby dorosłe jest również niezmiennie na przestrzeni trwania pandemii.
- 26,74% respondentów przyznaje, iż niepełnoletni piją więcej na przestrzeni trwania pandemii.
- 77,91% mieszkańców nie posiada wiedzy w zakresie instytucji na terenie gminy, które pomagają osobom uzależnionym.
- 27,91% mieszkańców zna przypadki sprzedaży alkoholu nieletnim, w tym: 15,12% spotyka się bardzo często z taką sytuacją, natomiast 12,79% przyznało, iż miało to miejsce kilka razy.
- 20,93% respondentów przyznało, iż spotkało się z konsumpcją alkoholu przez kobiety w ciąży, w tym: 11,63% przyznało, że taka sytuacja miała miejsce kilka razy, a 9,30% zaznaczyło, iż zdarza się to bardzo często.
- 34,89% badanych mieszkańców przyznało, iż spotyka się z nietrzeźwością wśród kierowców na terenie gminy, w tym: 19,77% potwierdziło, że kilka razy było świadkami takiej sytuacji, a 15,12% przyznało, że często spotyka się z takimi przypadkami.
- 60,00% badanych sprzedawców nie wie na czym polega zakaz reklamowania napojów alkoholowych w punkcie sprzedaży.
- 80,00% badanych sprzedawców napojów alkoholowych spotyka się z próbami zakupu alkoholu przez osoby nietrzeźwe.
- 10,00% badanych sprzedawców zna przypadki sprzedaży alkoholu nieletnim.
- 90,00% ankietowanych sprzedawców rzadko spotyka się z próbami zakupu alkoholu przez osoby poniżej 18 roku życia.
- Według 46,87% badanych nauczycieli w ich szkołach są uczniowie, którzy mają już za sobą inicjację alkoholową.

B. Postawy wobec alkoholu:

- 22,09% badanych mieszkańców deklaruje abstynencję.
- Większość badanych mieszkańców, to jest 50,00%, pije alkohol tylko okazjonalnie.
- 18,60% ankietowanych przyznało, iż podczas pandemii częściej sięga po alkohol.
- 72,09% badanych mieszkańców twierdzi, że alkohol zawarty w piwie lub winie jest tak samo szkodliwy, jak ten zawarty w wódce, z kolei 19,00% jest zdania, że alkohol może mieć charakter odstresowujący, w zależności od sytuacji.
- 29,07% ankietowanych mieszkańców uważa, że tylko codzienne spożywanie alkoholu może prowadzić do uzależnienia.

- Wszyscy ankietowani sprzedawcy napojów alkoholowych uznają sprzedaż alkoholu dorosłej osobie nietrzeźwej za niestosowną.
- Żadnemu ze sprzedawców nie zdarzyło się sprzedać napojów alkoholowych oraz papierosów osobie niepełnoletniej.

Wyniki badania wskazują, że w opinii badanych mieszkańców gminy Knyszyn najbardziej zauważalnym problemem w ich środowisku lokalnym jest alkoholizm. Wobec powyższego, zasadne jest podejmowanie działań w celu eliminowania potencjalnych zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu na terenie gminy. Konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym, a także promującym różne formy zdrowego stylu życia.

Działania realizowane w obszarze profilaktyki powinny przyczyniać się do rozwoju i doskonalenia istniejącego systemu przeciwdziałania uzależnieniom dostosowanego do zmieniających się potrzeb i zagrożeń, uwzględniającego w szczególności: zapobieganie uzależnieniom poprzez systematyczną realizację różnych form oddziaływań skierowanych do społeczności lokalnej oraz niwelowanie skutków wynikających z problemów uzależnień poprzez zapewnienie bezpłatnej interdyscyplinarnej pomocy specjalistycznej.

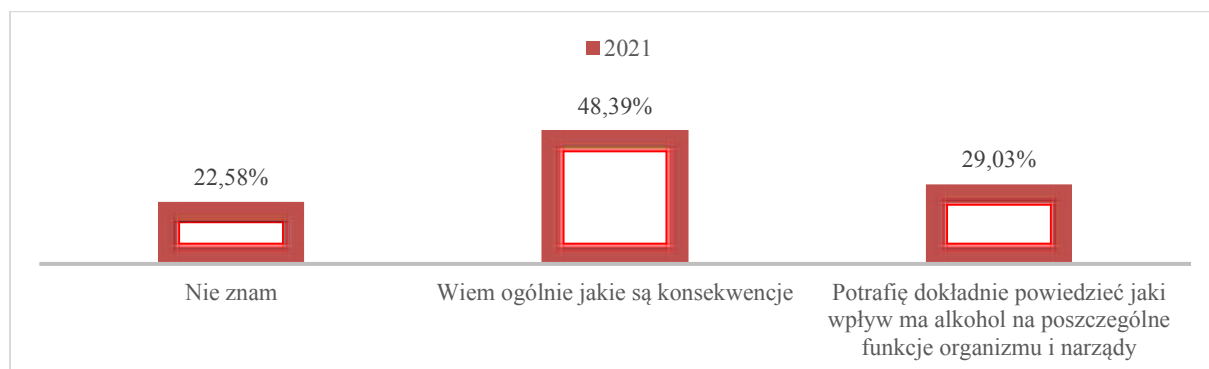
Uczniowie wobec problemów związanych z substancjami psychoaktywnymi

Zgodnie z wynikami badania ESPAD przeprowadzonego w roku 2019, napoje alkoholowe nadal pozostają najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. Choć raz w ciągu całego swojego życia piło 80,0% uczniów z młodszej grupy i 92,8% uczniów z starszej grupy. Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 46,7% piętnasto-szesnastolatków i 76,1% siedemnasto-osiemnastolatków. Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród całej młodzieży jest piwo, a najmniej – wino. Wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem, chociaż raz upiło się 11,3% uczniów z młodszej kohorty i 18,8% ze starszej grupy wiekowej. W czasie całego życia ani razu nie upiło się tylko 66,7% uczniów młodszych i 43,4% uczniów starszych.⁴

Poniżej zaprezentowano analizę porównawczą danych dotyczących spożywania napojów alkoholowych przez uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Knyszyn pozyskanych w trakcie diagnozy zagrożeń społecznych przeprowadzonej w roku 2021.

Postawy uczniów klas piątych i szóstych szkół podstawowych wobec alkoholu:

- Z badania ankietowego przeprowadzonego w październiku 2021 roku wynika, że aktualnie do inicjacji alkoholowej przyznało się 6,45% badanych.
- Dane pozyskane w roku 2021 wskazują, iż 19,35% uczniów klas piątych i szóstych, w tym 19,05% ogółu dziewcząt i 20,00% chłopców zna osoby poniżej 18 roku życia, które sięgają po alkohol.
- 51,61% uczniów klas piątych i szóstych zadeklarowało, że nie interesuje się zakupem alkoholu.
- W opinii większości badanych dostęp do napojów alkoholowych jest trudny, wręcz niemożliwy.
- 18,30% ogółu badanych uczniów nie zna konsekwencji zdrowotnych spożywania alkoholu.

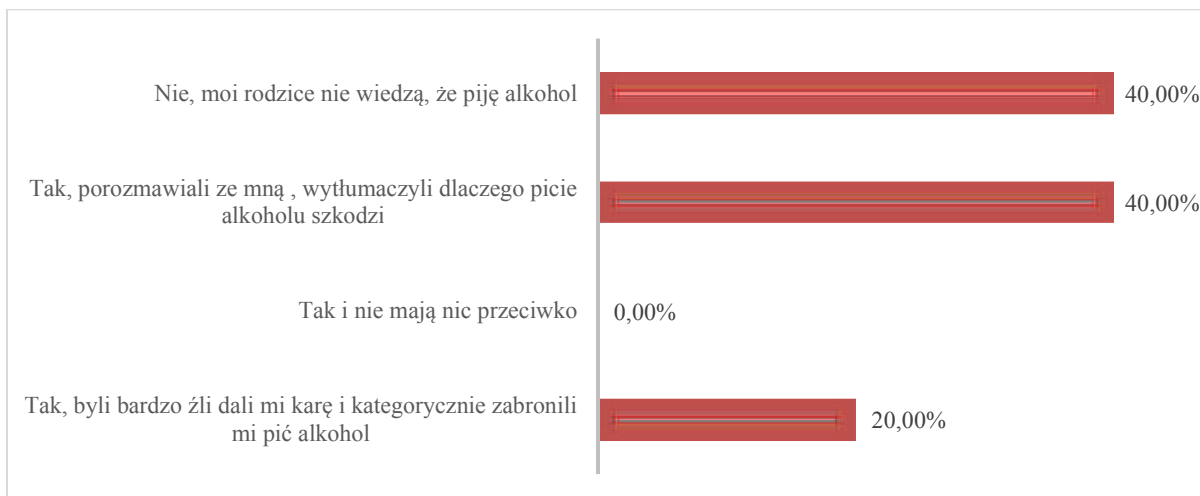
Wykres 5. Znajomość konsekwencji zdrowotnych spożywania alkoholu wśród uczniów klas piątych i szóstych

B. Postawy uczniów klas siódmych i ósmych szkół podstawowych wobec alkoholu:

- Wśród uczniów klas siódmych i ósmych szkół podstawowych pierwszy kontakt z alkoholem potwierdziło 20,00% badanych.
- Jako początek inicjacji alkoholowej większość badanych wskazała na wiek 13 lat.
- Jak przyznało większość respondentów pierwszym kontaktom z alkoholem sprzyja najczęściej okres wakacyjny, a powodem jego spożywania jest najczęściej towarzystwo.
- 40,00% badanych mających za sobą inicjację alkoholową piło po raz pierwszy alkohol za namową osób trzecich.
- 20,00% osób mających za sobą inicjację alkoholową zadeklarowało, że spożywa alkohol kilka razy w roku.

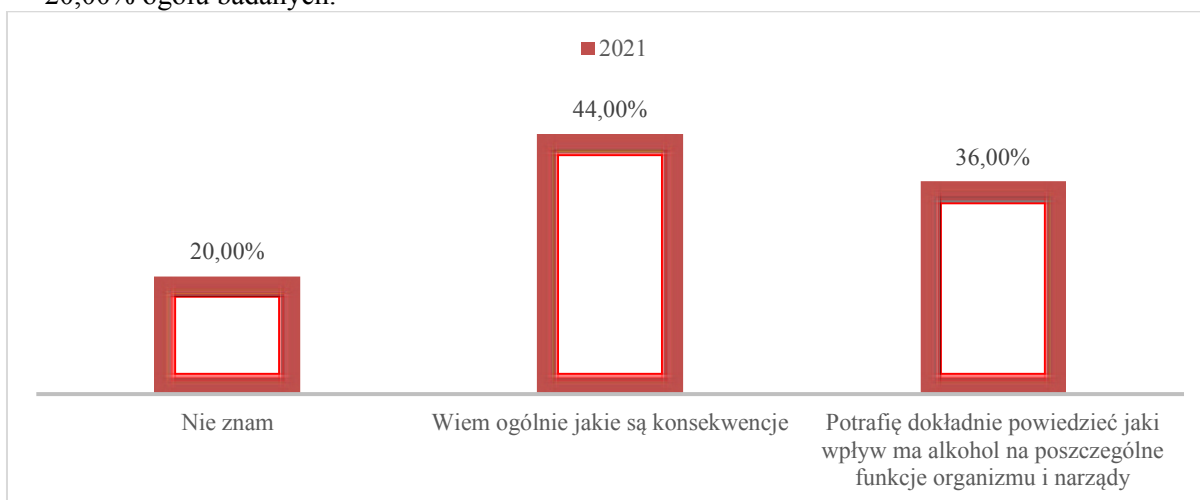
⁴ Sierosławski, J., *Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r.*

- Uczniowie mający już za sobą inicjację alkoholową najczęściej deklarowali, że ich rodzice wiedzą o tym. Taką odpowiedź wskazało łącznie 60,00% badanych. Pozostałe 40,00% przyznało, iż ich rodzice nie mają pojęcia o takich sytuacjach.

Wykres 6. Reakcje rodziców uczniów wobec ich kontaktów z alkoholem

- 36,00% uczniów klas siódmych i ósmych, w tym: 50,00% ogółu dziewcząt i 26,67% chłopców przyznało, że zna osoby poniżej 18 roku życia, które sięgają po alkohol.
- 52,00% ankietowanych nie interesuje się zakupem napojów alkoholowych.
- W opinii ankietowanych, którzy wyrazili swoją opinię na temat dostępu do napojów alkoholowych, został on oceniony jako raczej łatwy i właściwie każdy może go kupić. Taką odpowiedź wskazało 20,00% badanych.
- Uczniowie klas siódmych i ósmych prezentują stosunkowo dobry poziom wiedzy na temat konsekwencji zdrowotnych spożywania alkoholu. Do braku wiedzy w tym zakresie przyznało się 20,00% ogółu badanych.

Wykres 7. Znajomość konsekwencji zdrowotnych spożywania alkoholu wśród uczniów klas siódmych i ósmych

Problem uzależnień wśród młodzieży jest niezwykle trudny. Spożywanie środków psychoaktywnych związane jest z ryzykiem występowania szkód zdrowotnych, a także przyczynia się do nasilania zachowań antyspołecznych, osłabia hamulce społeczne, nasila agresję, powoduje najczęściej absencję szkolną, nieprawidłową realizację obowiązku szkolnego oraz konflikty z rówieśnikami, rodzicami i nauczycielami. Często zdarza się, że w okresie dojrzewania rodzice przestają być autorytetami dla młodych ludzi, a rolę tę przejmują rówieśnicy. Niekiedy nastolatek trafia w negatywne środowisko rówieśnicze.

Chce zaimponować znajomym, sięgając po środki odurzające, nie chce odstawać od innych. Myśli, że rezygnując i asertywnie wypowiadając swoje przeciwne zdanie, będzie odrzucony przez grupę, na której mu tak bardzo zależy. Niektóre osoby poddawane są presji rówieśniczej lub traktują używanie substancji psychoaktywnych jako ucieczkę od problemów w środowisku szkolnym czy też w domu. Rolą rodziców jest ukazanie młodzieży, jakie zagrożenia niesie za sobą stosowanie substancji psychoaktywnych, a jednocześnie wskazywanie konstruktywnej drogi do radzenia sobie z problemami, zyskania akceptacji rówieśniczej, zdrowego i szczęśliwego życia pozbawionego nałogów.

Istnieją teorie wyjaśniające powstawanie uzależnień od substancji psychoaktywnych, które wskazują na znaczącą (kierunkową) rolę uwarunkowań rodzinnych. Opierają się one na założeniu wskazującym, że nieprawidłowo funkcjonująca rodzina jest istotnym prekursorem zachowań patologicznych wychowującej się w niej młodzieży. Wzorce rodzinne mogą skutkować szybszym sięganiem po substancje psychoaktywne, niższym wiekiem eksperymentów, jak również wyborem określonej substancji.²⁷

Wobec powyższego istotnym jest prowadzenie szeroko pojętej działalności profilaktycznej skierowanej nie tylko bezpośrednio do uczniów, ale również do rodziców, opiekunów oraz kadry pedagogicznej. W szczególności należy zwiększać świadomość dzieci i młodzieży na temat konsekwencji stosowania takich substancji, a także propagować zdrowy styl życia.

Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności interwencyjnej i profilaktycznej:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Knyszynie

A. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2018 rok	2019 rok	2020 rok
Posiedzenia KRPA (ogółem)	4	4	4
Posiedzenia podkomisji interwencyjno- motywującej	19	17	16
Przeprowadzone rozmowy motywujące	17	13	16
Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych	4	6	3
Wnioski o leczenie odwykowe	19	17	2
Zlecenia przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	6	7	2
Wnioski do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	6	8	2
Postanowienia w sprawie wydania opinii na sprzedaż napojów alkoholowych	2	5	1
Szkolenia, w których uczestniczyli członkowie komisji	1	1	1

Tabela 2. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

B. Ważniejsze oddziaływania profilaktyczne dla młodzieży:

Rok 2020

a) **Znajdź właściwe rozwiązanie**

Liczba osób uczestniczących:

- uczniów: 60
- nauczycieli: 5
- rodziców: 35

b) **Trzymaj Formę**

Liczba osób uczestniczących:

- uczniów: 50
- nauczycieli: 3
- rodziców: 20

c) **Ratujemy i Uczymy Ratować**

Liczba osób uczestniczących:

- uczniów: 15
- nauczycieli: 1
- rodziców: 10

- d) **Cyberprzemoc**
Liczba osób uczestniczących:
 uczniów: 60
 nauczycieli: 1
 rodziców: 35

Rok 2019

- a) **Znajdź właściwe rozwiązanie**
Liczba osób uczestniczących:
 uczniów: 48
 nauczycieli: 5
 rodziców: 20
- b) **Trzymaj Formę**
Liczba osób uczestniczących:
 uczniów: 60
 nauczycieli: 3
 rodziców: 20
- c) **Ratujemy i Uczymy Ratować**
Liczba osób uczestniczących:
 uczniów: 10
 nauczycieli: 1
 rodziców: 10

Rok 2018

- a) **Znajdź właściwe rozwiązanie**
Liczba osób uczestniczących:
 uczniów: 48
 nauczycieli: 5
 rodziców: 15
- b) **Trzymaj Formę**
Liczba osób uczestniczących:
 uczniów: 60
 nauczycieli: 3
 rodziców: 25
- c) **Ratujemy i Uczymy Ratować**
Liczba osób uczestniczących:
 uczniów: 9
 nauczycieli: 1
 rodziców: 9

C. Inne działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży:

Rok 2020:

- Pozalekcyjne zajęcia sportowe realizowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych - 50 osób.

Rok 2019

- Pozalekcyjne zajęcia sportowe realizowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych - 60 osób.

Rok 2018

- Pozalekcyjne zajęcia sportowe realizowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych – 60 osób

D. Liczba funkcjonujących punktów sprzedaży napojów alkoholowych:

- ogółem – 17

- do spożycia poza miejscem sprzedaży – 16
- do spożycia w miejscu sprzedaży (wg zawartości alkoholu) – 1

E. Grupy samopomocowe:

Na terenie gminy Knyszyn działa Grupa AA „Promyk nadziei”, funkcjonująca w oparciu o założenia wspólnoty anonimowych alkoholików. Skupia ona osoby prowadzące lub kontynuujące własny proces terapeutyczny. Formą wspierania przez samorząd aktywności grupy AA jest współdziałanie z GKRPA przy organizowaniu lokalnych imprez integracyjnych zmierzających do aktywizacji środowisk trzeźwościowych.

F. Punkt Konsultacyjno-Terapeutyczny Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

W Punkcie Konsultacyjnym przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zatrudniony jest specjalista psychoterapii uzależnień posiadający wykształcenie wyższe oraz certyfikat specjalisty psychoterapii uzależnień nadany przez PARPA.

Główne zadania:

- rozpoznanie problemu zgłaszanego przez klienta,
- motywowanie osób uzależnionych i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia od alkoholu, kierowanie do specjalistycznego leczenia,
- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia,
- udzielanie wsparcia osobom uzależnionym po zakończonym leczeniu odwykowym,
- udzielanie pomocy młodzieży upijającej się oraz ich rodzicom,
- prowadzenie konsultacji w zakresie wsparcia i pomocy dzieciom z rodzin z problemami,
- udzielanie konsultacji osobom doznającym przemocy w rodzinie,
- motywowanie do uczestnictwa w oddziaływaniach adresowanych do osób stosujących przemoc,
- udzielanie pomocy prawnej,
- gromadzenie i przekazywanie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc specjalistycznej pomocy.

Punkt Konsultacyjny Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

Rok 2020

- Liczba rodzin korzystających z pomocy Punktu 20
- Rodziny z problemem alkoholowym 20

Rok 2019

- Liczba rodzin korzystających z pomocy Punktu 20
- Rodziny z problemem alkoholowym 20

Rok 2018

- Liczba rodzin korzystających z pomocy Punktu 20
- Rodziny z problemem alkoholowym 20

W związku z procedurą „Niebieskie Karty”:

- Rok 2020** wszczęcie procedur przez członków GKRPA: 18
- Rok 2019** wszczęcie procedur przez członków GKRPA: 18
- Rok 2018** wszczęcie procedur przez członków GKRPA: 14

Przedstawione powyżej dane wskazują, że na terenie gminy Knyszyn realizowany jest szereg działań w obszarze profilaktyki uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem działalności profilaktycznej wśród dzieci szkolnych i młodzieży. Strategia obejmuje przede wszystkim realizację programów profilaktycznych w szkołach, profilaktycznych warsztatów edukacyjno-informacyjnych, profilaktycznych zajęć pozalekcyjnych, a także organizowanie różnego rodzaju form spędzania czasu wolnego przez dzieci, tj. pozalekcyjnych zajęć sportowych.

2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knyszynie

A. Pomoc Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej:

- rok 2017 (liczba rodzin ogółem: **195**)
rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień: **9**
- rok 2018 (liczba rodzin ogółem: **195**)
rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień: **10**
- rok 2019 (liczba rodzin ogółem: **195**)
rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień: **11**

B. Zespół Interdyscyplinarny w Knyszynie

- Osoby doświadczające i stosujące przemoc w rodzinie w związku z procedurą Niebieskiej Karty:

Liczba zdarzeń związanych z przemocą w rodzinie:	2018 rok	2019 rok	2020 rok
Liczba ofiar przemocy w rodzinie (ogółem), w tym:	14	19	22
Kobiety	12	16	14
Mężczyźni	2	1	3
Małoletni do 13 r.ż.	0	2	5
Nieletni w przedziale 13-18 lat	0	0	0
Liczba sprawców przemocy w rodzinie (ogółem), w tym:	14	18	18
Kobiety	0	0	1
Mężczyźni	14	18	17
Niepełnoletni	0	0	0
Liczba sprawców przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu (ogółem), w tym:	10	14	11
Kobiety	0	0	0
Mężczyźni	10	14	11
Niepełnoletni	0	0	0
Liczba dzieci obecnych podczas interwencji	0	2	2

Tabela 3. Osoby doświadczające i stosujące przemoc w związku z procedurą „Niebieskie Karty”

3. Posterunek Policji w Knyszynie

A. Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu:

Liczba interwencji:	2017 rok	2018 rok	2019 rok
prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	7	11	16
prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie po spożyciu alkoholu	3	2	2
zakłócanie porządku publicznego	4	2	2
podjęmowanie czynności zawodowych pod wpływem alkoholu	0	0	0
liczba wypadków pod wpływem alkoholu	0	0	0
przestępstwa popełnione przez nieletnich pod wpływem środków odurzających	0	0	0
osoby zatrzymane do wytrzeźwienia ogółem	19	18	21
osoby nieletnie zatrzymane do wytrzeźwienia	0	0	0

Tabela 4. Liczba interwencji związanych ze spożywaniem alkoholu

Cele i zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2022 rok

Cel strategiczny 1: Ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych substancji psychoaktywnych					
Cele szczegółowe:	Zadania:	Realizatorzy:	Wskaźniki:	Uwagi:	Termin realizacji:
<p>1.1 Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Knyszyn w zakresie problematyki uzależnień i zachowań ryzykownych.</p> <p>1.2 Prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych adekwatnych do istniejącej na terenie gminy skali potencjalnego zagrożenia alkoholizmem i redukcji czynników prowadzących do uzależnień.</p> <p>1.3 Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie i zwiększenie skuteczności pomocy rodzinom, w szczególności rodzinom z problemem alkoholowym.</p> <p>1.4 Podniesienie poziomu wiedzy społeczności lokalnej o zasobach systemu przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie na terenie gminy Knyszyn.</p> <p>1.5 Zwiększenie dostępu do profesjonalnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych</p>	<p>1. Profilaktyczna działalność informacyjna, edukacyjna oraz szkoleniowa w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych</p> <p>1.1 Prowadzenie działalności informacyjnej głównie poprzez media lokalne oraz z wykorzystaniem Internetu m. in: publikacje w prasie lokalnej, zamieszczanie aktualnych informacji na stronach internetowych Gminy Knyszyn, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz w mediach społecznościowych</p> <p>1.2 Zwiększenie dostępu mieszkańców Gminy Knyszyn do informacji na temat uzależnień od substancji psychoaktywnych, a także oferowanych przez Gminę form pomocy dla osób uzależnionych i współuzależnionych m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Zakup, opracowanie materiałów, kampanii profilaktyczno- informacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki alkoholowej (np. ulotek, broszur, plakatów, literatury lub czasopism specjalistycznych). ➤ Dystrybucja materiałów profilaktycznych 	<p>Urząd Miejski w Knyszynie, MOPS, GKRPA, placówki oświatowe, Punkt Konsultacyjny GKRPA, Policja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ liczba publikacji w prasie i na stronach www, ✓ liczba zakupionych materiałów informacyjnych, ✓ liczba placówek/instytucji, które otrzymały materiały informacyjne, ✓ liczba zrealizowanych kampanii/programów profilaktycznych, ✓ liczba zorganizowanych imprez o charakterze profilaktycznym, ✓ liczba zorganizowanych szkoleń dla pracowników instytucji i służb społecznych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych /liczba 		<p>Działanie ciągle w 2022 roku</p>

<p>oraz członków ich rodzin.</p> <p>1.6 Kształtowanie polityki alkoholowej oraz przeciwdziałania alkoholizmowi poprzez zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień.</p> <p>1.7 Ograniczanie przypadków naruszeń prawa związanych z alkoholem oraz kontrola przestrzegania zasad obrotu alkoholem na terenie gminy Knyszyn.</p> <p>1.8 Podnoszenie kwalifikacji i wiedzy osób działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom.</p>	<p>m.in. w miejscach użyteczności publicznej oraz podczas lokalnych imprez, festynów organizowanych na terenie gminy Knyszyn.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozpowszechnianie informacji na temat możliwości skorzystania z pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych poprzez dystrybucję materiałów edukacyjno- informacyjnych. ➤ Realizacja oraz inicjowanie kampanii profilaktycznych oraz informacyjno- edukacyjnych dotyczących problematyki alkoholowej. <p>1.3 Podnoszenie kwalifikacji osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Finansowanie szkoleń pracowników instytucji i służb społecznych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przepisów prawa, podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych. <p>1.4 Ograniczenie przypadków naruszeń prawa w związku z alkoholem oraz kontrola przestrzegania zasad obrotu alkoholem na terenie gminy Knyszyn.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Przeprowadzenie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych. ➤ Podejmowanie przez GKRPA działań kontrolnych i interwencyjnych w stosunku do podmiotów handlujących alkoholem. 		<p>uczestników,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ liczba zrealizowanych szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych/liczba uczestników, ✓ liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych. 		
---	--	--	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Podejmowanie interwencji w stosunku do osób prawnych i fizycznych łamiących zakaz sprzedaży alkoholu osobom nieletnim. ➤ Ograniczenie zjawiska prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu poprzez edukację kierowców. ➤ Wspieranie działań priorytetowych Policji. 				
	<p>2. Wspieranie pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin</p> <p>2.1 Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy związane z uzależnieniem od alkoholu.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Zapewnienie wsparcia w zakresie udzielania porad psychologicznych, prawnych, rodzinnych, socjalnych wynikających z bieżących potrzeb rodziny dotkniętej problemem uzależnień. ➤ Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie pozyskiwania informacji o dostępnych miejscach i formach pomocy. ➤ Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. <p>2.2 Zapobieganie wykluczeniu społecznemu oraz reintegracja społeczna osób uzależnionych i współuzależnionych.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wspieranie działań Grupy AA „Promyk 	<p>MOPS, GKRPA, Punkt Konsultacyjny, organizacje pozarządowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ liczba udzielonych specjalistycznych porad/konsultacji w Punkcie Konsultacyjnym, ✓ liczba osób korzystających z poszczególnych form wsparcia, ✓ liczba posiedzeń GKRPA; w tym zespołu motywującego/ liczba rozmów, ✓ liczba wydanych opinii, ✓ liczba spraw skierowanych do Sądu. 		<p>Działanie ciągle w 2022 roku</p>

	<p>Nadziei” poprzez dofinansowanie aktywnych form działalności.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wspieranie realizacji programów profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem uzależnień. ➤ Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego dla mieszkańców, propagujących zdrowy i aktywny tryb życia (pikniki, festyny, zawody sportowe itp.). 				
Cel strategiczny 2: Zwiększenie poziomu wiedzy w zakresie problematyki alkoholowej oraz minimalizowanie zachowań problemowych wśród dzieci i młodzieży					
Cele szczegółowe:	Zadania:	Realizatorzy:	Wskaźniki:	Uwagi:	Termin realizacji:
2.1 Dostarczenie dzieciom i młodzieży informacji na temat skutków zachowań ryzykownych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, dopalacze, papierosy etc.), uzależnień od gier, Internetu oraz stosowania przemocy, cyberprzemocy.	<p>1. Systematyczna realizacja zajęć edukacyjno-informacyjnych dla dzieci i młodzieży.</p> <p>1.1 Dostarczanie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwienie dokonywania racjonalnego wyboru.</p> <p>1.2 Pomoc w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych (m.in. nawiązywania kontaktów z ludźmi, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów, opierania się naciskom otoczenia itp.).</p>	Specjaliści z zakresu profilaktyki uzależnień, Policja, MOSP, organizacje pozarządowe	<ul style="list-style-type: none"> ✓ liczba spotkań, ✓ liczba uczestników. 		Działanie ciągle w 2022 roku
	<p>2. Realizacja wewnętrznych autorskich programów profilaktycznych.</p> <p>2.1 Podejmowanie działań profilaktycznych adekwatnych do sytuacji problemowych</p>	Wychowawcy, pedagodzy szkolni, nauczyciele	<ul style="list-style-type: none"> ✓ liczba realizowanych programów, ✓ liczba uczestników. 	Materiały: książki, broszury, filmy, ulotki, plakaty	Działanie ciągle w 2022 roku

	występujących w danej szkole.			etc.	
2.2 Wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu i kształtowanie prozdrowotnych postaw wśród dzieci i młodzieży.	<p>3. Realizacja profilaktycznych, integracyjnych zajęć pozalekcyjnych oraz warsztatów.</p> <p>3.1 Pomoc w rozwijaniu zainteresowań dzieci i młodzieży poprzez działania edukacyjne oraz wspierające (koła zainteresowań, kursy, zajęcia świetlicowe, konkursy itp.).</p> <p>3.2 Wspieranie działań profilaktycznych o charakterze rozrywkowym, sportowym itp.</p> <p>3.3 Przeprowadzenie diagnozy w zakresie zasadności utworzenia placówki wsparcia dziennego.</p>	Wychowawcy, pedagodzy szkolni, nauczyciele, instruktorzy, specjaliści, organizacje pozarządowe	✓ liczba uczestników.	Materiały niezbędne do prowadzenia zajęć	Działanie ciągle w 2022 roku
2.3 Dostarczenie rodzicom informacji na temat skutków zachowań ryzykownych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, dopalacze, papierosy etc.), uzależnień od gier, Internetu oraz stosowania przemocy, cyberprzemocy.	<p>4. Organizacja cyklicznych spotkań edukacyjno- informacyjnych dla rodziców.</p> <p>4.1 Organizacja spotkań dla rodziców i opiekunów z zakresu rozpoznawania pierwszych symptomów uzależnienia oraz zasad tworzenia domowej profilaktyki.</p>	Specjaliści z zakresu profilaktyki, wychowawcy, pedagodzy szkolni	✓ liczba uczestników.	Materiały: broszury, ulotki, filmy	Działanie ciągle w 2022 roku
2.4 Podnoszenie poziomu wiedzy i kwalifikacji kadry pedagogicznej prowadzącej działalność profilaktyczną.	<p>5. Kierowanie na szkolenia z zakresu profilaktyki uzależnień oraz przemocy.</p> <p>5.1 Organizowanie różnorodnych form edukacji, szkoleń, warsztatów pogłębiających wiedzę na temat skutecznych metod ograniczania niebezpieczeństwa</p>	Uprawnieni specjaliści	✓ liczba osób uczestniczących w szkoleniach.	Materiały niezbędne do przeprowadzenia szkoleń	Działanie ciągle w 2022 roku

	wystąpienia u dzieci i młodzieży problemów wynikających z nieodpowiedzialnych lub ryzykownych zachowań.				
--	---	--	--	--	--

Harmonogram realizacji zadań

Działania zaplanowane w ramach Programu realizowane będą w okresie całego roku 2022. Z uwagi na aktualną sytuację epidemiologiczną w kraju szczegółowy harmonogram realizacji będzie ustalany na bieżąco.

Przewidziane efekty

Zakładanym efektem realizacji programu jest ograniczenie występowania przyczyn oraz skutków nadużywania alkoholu przez mieszkańców Knyszyna, a także stworzenie wielopłaszczyznowego, spójnego systemu wsparcia oraz pomocy dla osób i rodzin zagrożonych/dotkniętych problemem alkoholowym oraz zwiększenie jego skuteczności poprzez:

- zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach poprzez modyfikowanie stylu życia, wolnego od wszelkich używek, szczególnie wśród dzieci i młodzieży, dzięki realizacji działań profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, tj. informacyjno-edukacyjnych, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjnych;
- podniesienie świadomości społecznej w obszarze przyczyn i skutków nadużywania alkoholu;
- udzielenie profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
- zintensyfikowanie działań w stosunku do osób uzależnionych od alkoholu;
- zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym;
- zwiększenie zaangażowania lokalnej społeczności w działania związane z ograniczeniem spożycia napojów alkoholowych.

Realizacja programu zwiększy skuteczność pomocy kierowanej do rodzin oraz stworzy możliwość współpracy pomiędzy instytucjami zajmującymi się problematyką alkoholową. Oczekiwanym rezultatem wspólnych działań będzie przeciwdziałanie uzależnieniom oraz patologizacji i zagrożeniu wykluczeniem społecznym. Interdyscyplinarne podejście daje możliwość rozwoju, zwiększenia świadomości w środowisku lokalnym, a tym samym podniesienia jakości życia mieszkańców z terenu gminy Knyszyn.

Odbiorcy programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skierowany jest do wszystkich mieszkańców z terenu gminy Knyszyn, w szczególności do:

- osób i rodzin z problemem alkoholowym;
- osób współuzależnionych i DDA;
- osób i rodzin zagrożonych problemem alkoholowym;
- osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu problemu alkoholowego;
- przedstawicieli instytucji i służb pracujących w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz organizacji zajmujących się tym problemem;
- społeczności lokalnej.

Instytucje oraz osoby fizyczne współpracujące oraz wspierające prace Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Knyszynie

- Poradnie Leczenia Odwykowego;
- Poradnie Terapii Uzależnień i Współuzależnienia;
- Grupa AA „Promyk nadziei” ;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Świetlice środowiskowe przy szkołach z terenu gminy Knyszyn;

- Knyszyński Ośrodek Kultury;
- Komenda Powiatowa Policji;
- Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- Kuratorzy sądowi, lekarze, pedagodzy i duchowni;
- Prasa lokalna.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Knyszynie

1. Ustala się wynagrodzenie członków GKRPA za posiedzenie, w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia ustalonego przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej za jedno posiedzenie.
2. Ustalone w ust. 1 wynagrodzenie wypłacane będzie na podstawie listy obecności potwierdzonej przez przewodniczącego GKRPA.
3. Czynności podejmowane w ramach posiedzenia:
 - opiniowanie wniosków na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji z Uchwałą Rady Miejskiej,
 - dokonywanie ekspertyzy dotyczącej zgodności lokalizacji punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych z Uchwałą Rady Miejskiej,
 - prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
 - przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i rozmów w sprawach osób nadużywających alkoholu oraz udzielanie pomocy ich rodzinom,
 - przeprowadzanie rozmów interwencyjno-motywacyjnych z osobami nadużywającymi alkoholu, motywowanie osób współzależnionych do podjęcia terapii,
 - udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym,
 - rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie wsparcia – opieka psychologiczna i prawna,
 - kierowanie na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i środków odurzających,
 - kierowanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
 - kierowanie osób nadużywających alkoholu do Poradni Leczenia Uzależnień,
 - udzielanie wsparcia kuratorom sądowym wykonującym nadzór nad osobami poddanymi leczeniu odwykowemu na podstawie orzeczenia sądowego,
 - przygotowanie projektu uchwały dotyczącego gminnego programu profilaktyki na dany rok,
 - opracowanie rocznego projektu sprawozdania z realizacji działań profilaktycznych i ustalenie zasad współpracy przy ich realizacji.

Zasady finansowania programu

Źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2022 rok są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z przepisami Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Planowany koszt realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynosi: 105 000,00 zł (słownie: sto pięć tysięcy złotych 00/100), który przewidziany jest w projekcie budżetu na 2022 rok.

Monitoring i wdrażanie programu

Za koordynację, monitoring i ewaluację „Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych” odpowiedzialny jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knyszynie.

Wdrażanie Programu będzie miało charakter ciągły i otwarty. Działania związane z profilaktyką będą podejmowane przy współpracy z podmiotami zaangażowanymi w realizację Programu.

Celem ewaluacji Programu będzie określenie efektów wdrażania jego założeń. Powodzenie realizacji Programu uwarunkowane jest w dużej mierze interdyscyplinarnym podejściem do problemu oraz stopniem zaangażowania poszczególnych podmiotów.

Kontrola efektywności programu: po zakończeniu realizacji zadania Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Knyszynie przygotowuje i przedstawi sprawozdanie z wykonania Programu.

Spis tabel

Tabela 1. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych (dane szacunkowe)	7
Tabela 2. Osoby doświadczające i stosujące przemoc w związku z procedurą „Niebieskie Karty”	17
Tabela 3. Liczba interwencji związanych ze spożywaniem alkoholu	18

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura próby badawczej ze względu na wiek	4
Wykres 2. Struktura próby badawczej ze względu na aktywność zawodową	5
Wykres 3. Struktura próby badawczej z podziałem na wykształcenie	5
Wykres 4. Liczba osób w gospodarstwie domowym	5
Wykres 5. Znajomość konsekwencji zdrowotnych spożywania alkoholu wśród uczniów klas piątych i szóstych	11
Wykres 6. Reakcje rodziców uczniów wobec ich kontaktów z alkoholem	12
Wykres 7. Znajomość konsekwencji zdrowotnych spożywania alkoholu wśród uczniów klas siódmych i ósmych	12

Bibliografia

Spis publikacji

1. Opracowanie zbiorcze pod red. prof. A. M. Fala, *Alkohol w Polsce, kontekst społeczny i legislacyjny*, Warszawa 2020
2. Sierosławski. J., *Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r.*

Źródła internetowe

1. <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/kategoria/2630>
2. <http://www.parpa.pl/index.php/33-analzy-badania-raporty>